

342. Ratjetoe (15)

1. De rugbyers moeten ook aan hun trekken komen: try (via een touchdown gedrukte score van vijf punten), een scrumhalf (hij werpt de scrum), gerugbyd met een protector, hooker, gebitsbeschermer, een flyhalf, een dropgoal uit een dropkick, de driekwart, conversie en American football.

2. Bij cricket moet je de volgende termen kennen: de batsman batte met het bat, het publiek was criant vervelend, een bouncer kan hoog opspringen, de catcher is de achtervanger, een century telt 100 runs, ik cricket, hij cricquette, zij hebben gecricket, fielden is veldpartij zijn, ik fieldde vorige week nog, een graswicket (een houtwinkel ...) vind je niet op een kokosondergrond, een lobbal is onderhands geslagen, het verschil tussen legspin en offspin is heel subtiel, the king of sports (koning der sporten), uitbowlen, de umpire en vuurpijlen.

3. De sint-elizabethsletter is de kerkletter oftewel gotische lettersoort, de groteletterbijbel leest lekker weg. Beignets van de chinees heten golauyoek. Het rad van Ixion is het beeld van een altijddurende marteling en genoemd naar de koning van de Lapithen. Beryllistiek is waarzeggerij uit spiegels. Hij droeg een gore-tex windjack. Hoe bekend klinkt dat: graecomane en graecofobe twisten? Een grand marnier, verrukkelijk! Waarom staat die drank niet in de woordenboeken? De Grande Peur ging vooraf aan de Grande Armée. Gremzelisj is pesachgebak. In 1582 ging men over van de juliaanse (stilo veteri – stili veteris – oftewel oude stijl, afkortingen: o.s., st.v. en s.v.) naar de gregoriaanse tijdrekening (stilo novo of stili novi, afgekort: st.n. of s.n., nieuwe stijl, afkorting: n.s.). Grax heeft met walvissen en traan te maken. Met z'n drieën hadden ze twee granny smiths (twee granny's, twee grannysmithappels). Was de kleur van de grain de lin gris de lin? Een grietje is een kubusvormig, gesuikerd zout dropje, maar griottejes (griottetjes; uitspraak!) zijn grote, rode, zure kersen. De grizzlybeer joeg ons schrik aan. De koetsier van een aapje (huurrijtuig te Amsterdam) droeg grijs-met-rode kleding.

4. En retraite leven is met pensioen zijn. Maltraiteren is figuurlijk mishandelen. Een retraitsant(e) neemt deel aan een retraite. In een retraitehuis worden gesloten en ignatiaanse retraites gehouden, naast weekendretraites. Een traiteur is een uitzendkok. Traités zijn in de handel getrokken wissels. Een retraitsist is een escapist: iemand die elke verantwoordelijkheid ontvlucht. Een retraite (ritratta) is kortweg, kort gezegd, een herwissel. Trait-d'unions zijn koppeltekens, maar het kunnen ook bemiddelende personen zijn. De Straits Time Index STI is de beursindex van Singapore. In een stilte-enclave en een stiltereservaat – het ware te raden – heerst stilte. Bij zo'n diepe stilte onderscheidt men een groot, klein en altijddurend silentium.

5. De mal du siècle is te vergelijken met melancholie en met spleen (weltschmerz). (Een beetje) interessant met '*wege*': zijnentwege, weswege, uwentwege, tewege, van stadswege, rechtswege, rijkswege, overheidswege, onzentwege, mijnentwege, van manswege, hunnentwege, harentwege, van Godswege, Christuswege, allerwegen, allentwege, van Adams wege, van ambtswege, zwaar wegen en zwaarwegend, Touring Wegenhulp (in België: TW; dat is in Nederland: de Toeslagenwet), van bestuurswege en autowegenvignet. Zo geeft '*halve*': zijenthalve, weshalve, spoedshalve, halvezool en werkwoord halvezolen, halvemaaan, halve gulden, Rode Halve Maan, halvestuiversbroodje, halve-eeuwfeest (Jaarboek 2007), gemaks-, geloofs- en fatsoenshalve, eershalve, beleefdheidshalve, ambtshalve, anderhalve man en een paardenkop, zevend'halfje (pietje, zes en een halve stuiver), u-weet-wel (wat men gevoeglijkheidshalve niet wil noemen), ['*half*'] halfzwaar, halfwollen, halfwattlamp, halfverheven, half vergeten, half ontbloot, halfnaakt, halfsteensmetselwerk, halfeb, zij zit op een halfje, half beschaafd, halfgesloten, half open, anderhalfverdiener, half wijs en waanwijs.

6. Wat is het verschil tussen volontaire en contentieuze jurisdictie? De chique dame sjiecte op een chic moment met sjiectabak. Het verendek van de vogel was roodgevekt. Een gevlekte scheerling is wijnrood gevlekt. De grofgebreide trui was grof afgewerkt. Internet vertelt heel wat over eensnarige violen, maar verwijst voor de groezla naar een zeker dictee 070: geen idee! Groepage heeft te maken

met (groeps)bevrachting, een groupie trekt overal met een popmusicus en zijn groep mee. Tjaptjoi is een Chinees groente-en-vleesgerecht. Als grootdoener wilde hij zich groothouden. Groovejazz (groovy muziek) is funky jazzmuziek met soulinvloeden, veelal met strakke elektronische ritmes, geschikt als dansmuziek (synoniem: acid jazz). Zowel gros-de-Naples als gros-de-Tours zijn zware, zijden of halfzijden geweven stoffen. Een grote hans laat zich voorstaan op zijn rijkdom. Zou Ajax al voor staan? De zoveel grovere stof was onbruikbaar. De guacharo is de vetvogel. Waar lijdt je aan met het guillain-barrésyndroom? Antwoord, met dank aan René: progressieve, soms zeer ernstige, verlamingsverschijnselen, die gelukkig meestal ook weer verdwijnen.

7. Bij de gymnastiek had hij gympen (gympjes, gympies) aan. De gummi-jas behoort tot de gummiartikelen, de gummi Arabicum is de Arabische gom. De guiro komt van 'kalebas' uit het Taino. Heeft de gynaecologe ook raad voor gynefobie (Jaarboek 2008)? Het Haarlems klokkenspel slaat niet op de damiaatjes, maar is de knoldragende steenbreek. Kun je haarlemmerolie gebruiken om de tongval te bevorderen voor een Haarlemmerdijkssprekende charlatan, die haarlemmerdijkies (haarlemmerdijkjes) maakt? De Hagenaar bleek een hagenaar te zijn. In het huis aan huis bezorgde huis-aan-huisblad werd geannonceerd dat de vastgestelde hagenpreek in het Hagois gehouden zal worden; dit als beneficium voor alle Hagenezen. Scatten is in de (bebop)jazz improviserend betekenisloze lettergrepen zingen. Rippen is het overbrengen van bijvoorbeeld bestanden van cd of dvd naar de pc. Mitose is een normale celdeling, meiose het begin van een reductiedeling. De Bokseropstand heeft niets te maken met boxers (viervoeters). Ogenschoonlijk is er geen verband tussen krediet, crediteren en discrediteren.

8. Hetzelfde geldt voor flexie, deflexie en reflectie. De hagedis zat onder de hagedoorn. Op tafel stonden halal kaas en haram vlees. Van Dale schrijft halalvlees (Jaarboek 2007). De halfgeopende deur was halfopen. Het was halfzes, maar zijn hoed stond op halfzeven. Hij had geen kort en geen lang, maar halflang, haar. Hij was halfdronken, half beschonken. Mijn half versleten en halfvergeten blouseje (GB, ook: bloesje) kwam weer eens tevoorschijn. Als je kiesjeliesj eet, eet je hamansoren. Ze halmade (o.v.t. van halmaën) voortreffelijk en hield van haloumi, Cypriotische kaas. De boefjesbus zou halt houden voor het HALT-bureau. In de twee halve finales speelden vier halvefinalisten om een finaleplaats. Waar is mijn handgemaakte en handgewassen truitje? Hoofdschuddend zag men de handen schuddende president weer vertrekken. Handen wassen kun je het best handen wrijvend doen. De toeschouwer zag het handenwrijvend van genoeg aan. Het is hier Jantje Contantje, dus betaalde de jan-contant handje contantje. De handgemelkte drank smaakte prima. Een Jack Pudding en een jean potage zijn allochtone hansworsten. De Weddellzeehond is nog niet te vinden in GB en VD.

9. Een analgeticum is een pijnstillertje. Met een ontstekingsremmer kun je een ontsteking remmen. Een stalen, onveranderlijke wet is een wet van Meden en Perzen. Hoe haal je het in je harses? We zijn er bij lange na nog niet. We moeten een halfwit brood kopen. Een man kan hard draven, een paard harddraven (bij de harddraverij). Ook gewoon hard lopen kan een hardloper opleveren. Hij was een hardwerkend ondernemer. Zijn kritiek is me hardgefallen: ik liet hem hard vallen? De hardcorekatholiek genoot van de hardcoremuziek. Heb je geen hard feelings meer? De hard edge is een schildertrant. Hij is meer een harddraver van luie Kees. Haredim zijn bepaalde ultraorthodoxe joden. De haricots verts waren niet te eten. De nieuwbenoemde attachee had haar attaché-koffertje niet bij zich. Die was herkenbaar aan het at-teken, de apenstaart. Haar collegaatje wilde wel hand-en-spandiensten verrichten.

Rein Leentfaar